

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 6 października 2023 r.

Poz. 3967

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNK.I.4130.189.2023 WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 4 października 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Rady Gminy w Fałkowie Nr XLIX/354/2023 z dnia 25 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług na terenie Gminy Fałków w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w części dotyczącej:

- § 1 ust. 19;
- § 3 ust. 8;
- § 4 ust. 3.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 25 sierpnia 2023 r. Rada Gminy w Fałkowie podjęła uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług na terenie Gminy Fałków w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Uchwała przekazana została do organu nadzoru w dniu 7 września 2023 r.

Podstawę prawną uchwały stanowił m.in. art. 6r ust. 3, 3a, 3b, 3c, 3d ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1469) – zwana dalej: „u.c.p.g.” Stosownie do treści ww. przepisów, rada gminy określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ponadto zgodnie z ust.3d. uchwała, o której mowa w ust. 3, określa także tryb i sposób zgłaszania przez właścicieli nieruchomości przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Przeprowadzona przez organ nadzoru analiza prawna podjętej przez Radę Gminy w Fałkowie uchwały, wskazuje że została ona wydana z istotnym naruszeniem ww. art. 6r ustawy, w związku z czym, w dniu 13 września 2023 r. Wojewoda Świętokrzyski zawiadomił Radę Gminy w Fałkowie o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Rada Gminy w piśmie z dnia 20 września 2023 r. złożyła wyjaśnienia, podtrzymując w znacznej części swoje stanowisko i tym samym kwestionując zastrzeżenia Organu nadzoru.

W § 1 ust. 19 uchwały, Rada Gminy w Fałkowie, nałożyła na właścicieli nieruchomości szereg obowiązków związanych z udostępnianiem pojemników i worków z odpadami. W ocenie organu nadzoru nałożenie na właścicieli obowiązków w sposób określony w uchwale nie mieści się w zakresie delegacji ustawowej wynikającej z art. 6r ust. 3 ustawy, albowiem rada gminy może przedmiotową uchwałą nałożyć obowiązki na podmioty odbierające odpady, a nie na właścicieli nieruchomości w zakresie odbierania odpadów z ich posesji. Zaprezentowane stanowisko znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie sądów administracyjnych. Przepis art. 6r ust. 3 u.c.p.g. przyznaje radzie gminy kompetencje do podjęcia uchwały określającej sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych i świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Niewątpliwie nie zawiera więc upoważnienia dla rady gminy do nałożenia na właścicieli nieruchomości obowiązków dotyczących odbierania odpadów z ich nieruchomości. Kompetencji takich nie zawierają także powołane w uchwale art. 6r ust. 3b i 3d u.c.p.g (wyrok WSA w Olsztynie z 23 listopada 2021 r., sygn. akt: II SA/OI 730/21). Przepisy uchwały rady gminy zobowiązujące właścicieli nieruchomości do wystawiania pojemników i worków w dniu odbioru odpadów zgodnie z ustalonym harmonogramem, w miejscach, w których jest zapewniony dojazd pojazdem odbierającym odpady, pod rygorem zaniechania odbioru odpadów i z zastrzeżeniem braku odpowiedzialności gminy za niezrealizowanie ustawowego obowiązku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości - w sposób istotny naruszają upoważnienie ustawowe (wyrok WSA w Olsztynie z 21 grudnia 2021 r., sygn. akt II SA/OI 773/21).

Jeśli chodzi o § 3 ust. 8 uchwały, w którym Rada Gminy ustanowiła zasadę, iż PSZOK nie przyjmuje odpadów pochodzących z działalności gospodarczej, należy stwierdzić, że narusza on art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1587), zawierający definicję odpadów komunalnych, spośród których ustawodawca nie dokonał wyłączenia odpadów pochodzących z działalności gospodarczej. Zgodnie z tym przepisem, odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne pozostają niesegregowanymi (zmieszanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości. Jak wynika z przytoczonej ustawowej definicji odpadów komunalnych nie zostały wyłączone odpady pochodzące z działalności gospodarczej. Stanowisko Organu nadzoru potwierdza wyrok NSA z dnia 19-05-2020, sygn. akt II FSK 2555/19: „Odpady komunalne to nie tylko odpady gospodarstw domowych. Nie można przyjąć, aby na gruncie obowiązującej ustawy o odpadach odpady powstałe w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej mogły a priori zostać uznane za odpady nie mieszczące się w zakresie odpadów komunalnych”. Analogiczne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt V ACa 131/17, teza 1.: „Ustawodawca konstruując pojęcie "odpadów komunalnych" skupił się w głównej mierze na wskazaniu źródeł ich pochodzenia, niezależnych jednak od charakteru podmiotu, odpowiedzialnego za ich wytworzenie i posiadanie. W konsekwencji nie można przyjąć, aby na gruncie obowiązującej ustawy o odpadach, odpady powstałe w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej mogły a priori zostać uznane za odpady nie mieszczące się w zakresie odpadów komunalnych”

W zakresie § 4 ust. 3 uchwały, który to przepis nakazuje właścicielowi nieruchomości dokonanie zgłoszenia przypadku niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady w terminie 3 dni od dnia wystąpienia nieprawidłowości, należy uznać, iż został on ustanowiony z naruszeniem art. 6r ust. 3d u.c.p.g., który nie przewiduje żadnego ograniczenia czasowego do zgłaszania przypadków niewłaściwego świadczenia usług przez przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości lub przez prowadzącego PSZOK. Zdaniem organu nadzoru nie można ograniczać prawa odbiorcy usług do wniesienia reklamacji poprzez określenie terminu, który instytucję reklamacji uczyni iluzoryczną, jak to zachodzi w niniejszym przypadku. Nie można bowiem wyłączyć możliwości zareklamowania niewłaściwego świadczenia usługi przez odbiorcę, który przez okres choćby jednego tygodnia był nieobecny i nie miał możliwości stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości. Zdaniem organu nadzoru przez wskazany w art. 6 ust. 3d u.c.p.g. „tryb” należy rozumieć ustaloną kolejność czynności prowadzących do załatwienia danej sprawy, jednakże nie oznacza on upoważnienia rady gminy do wyznaczania terminów zgłaszania niewykonania, bądź niewłaściwego wykonania usługi odbioru odpadów komunalnych.

W świetle powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały w części wskazanej w sentencji, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Świętokrzyski

Zbigniew Koniusz